

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มกฎหมาย โทร. ๐ ๒๖๕๙ ๖๗๖๗

ที่ พม ๐๕๐๑/ว ๖๒๔๕

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอแจ้งเวียนสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๘๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๙ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เรียน ผอ.กคอ./ผอ.กยผ./ผอ.กสพ./ผอ.กสค./ผอ.วสค./หน.ตสน./หน.กพร./หน.ศจท./ผอ. ศูนย์เรียนรู้ฯ ทุกแห่ง
/ผอ. สถานคุ้มครองฯ ทุกแห่ง

พร้อมนี้ สำนักงานเลขาธิการกรมขอแจ้งเวียนสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๘๓ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยอนุโลมด้วย (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ทั้งนี้ คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๓ ตอนที่ ๒๒ ก หน้า ๓๓ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๙ ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวอัจฉพรรณ ทับทิมทอง)

เลขาธิการกรม

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๓

สำเนา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๗๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๑๓/๒๖
ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และร่างคำแนะนำในเรื่องนี้

ตามที่ได้ยื่นยัน/แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ (เรื่อง การดำเนินการ
เพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒) ซึ่งเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยได้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็น
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบ
การจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น
ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเดิม ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน เป็น ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน รวมทั้งกำหนดเพิ่มเติม
ให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟัง
ความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว และกำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็น
ประกอบการจัดทำร่างกฎหมายหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ความละเอียดปรากฏ
ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ เห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรด
แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐจักรี อนันตศิลป์

(นางณัฐจักรี อนันตศิลป์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนากฎศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒ (บริหาร), ๑๕๓๒ (ปัญหาริชย์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ	อัยการสูงสุด	: จิงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	รอง-นรม., รัฐ-นร.	: จิงเรียนยืนยันมา
	กระทรวง	: จิงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป
	องค์กรอิสระ	: จิงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
	กรม	: จิงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำ
ในการรับฟังความคิดเห็น ให้ทราบ ดังนี้

๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ)
๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายโสภณ ชาร์มย์)
๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)
๔. รองนายกรัฐมนตรี (นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ)
๕. รองนายกรัฐมนตรี (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า)
๖. รองนายกรัฐมนตรี (นายสุชาติ ชมกลิ่น)
๗. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายภราดร ปริศนานันทกุล)
๘. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวศุภมาส อิศรภักดี)
๙. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายณภัทร ศรีสรรพางค์)
๑๐. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสันติ ปิยะทัต)
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๑๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๑๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๑๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๒๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๒๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๒๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๒๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๒๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๒๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๒๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๓๐. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๓๑. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓๒. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓๓. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓๔. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓๕. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓๖. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๓๗. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๘. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๓๙. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๔๐. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๔๑. ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
๔๒. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๓. ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๔๔. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔๕. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๔๖. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔๗. เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา
๔๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๔๙. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๕๐. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๕๑. เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕๒. เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๕๓. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
๕๔. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๕๕. เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๕๖. เลขาธิการพระราชวัง
๕๗. เลขาธิการวุฒิสภา
๕๘. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๕๙. เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
๖๐. เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๖๑. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๖๒. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๖๓. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖๔. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๖๕. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๖๖. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๖๗. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖๘. อัยการสูงสุด

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๑๓/พว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)
ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) กำกับการบริหารราชการ (สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑)
ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติแนวทางในการ
จัดทำและตรากฎหมายขึ้นใหม่ และการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ ดังนี้

“มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือ
ปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการ
ดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้
ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตาม
กฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง
เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณา
ในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณี
ที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอเรื่องการดำเนินการเพื่อรองรับและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบร่างอนุบัญญัติและร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมจำนวน ๑๑ ฉบับ ซึ่งรวมถึงคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมายด้วย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เห็นชอบและรับทราบตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาการดำเนินการที่ผ่านมาของหน่วยงานในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และได้พิจารณาคำแนะนำขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แล้ว ประกอบกับปัจจุบันองค์การระหว่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับการมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่ดี ซึ่งรวมถึงการมีระยะเวลาเปิดรับฟังความคิดเห็นอย่างเพียงพอ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายจึงเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยเพิ่มระยะเวลายื่นคำในการรับฟังความคิดเห็นจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน ตลอดจนกำหนดให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในขั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็นภายหลังการที่มีร่างกฎหมายแล้วด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ

กฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และเพิ่มความยอมรับจากองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนทำให้เกิดการลงทุนในไทยมากยิ่งขึ้น

๒.๓ บัดนี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้จัดทำร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจของไทยประสบกับสภาวะที่ท้าทายหลายประการ ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งหามาตรการสร้างความเชื่อมั่นเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ ประกอบกับ ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนาการ (International Bank for Reconstruction and Development หรือ World Bank) อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำไปประเมินระดับความง่ายในการประกอบธุรกิจในไทย (Business Ready หรือ B-READY) ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐในไทยด้วย ดังนั้น จึงสมควรเร่งปรับปรุงระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามหลักสากลโดยเร็ว เพื่อเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อภาครัฐและเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายของไทยโดยเร็ว

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมายต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย และต่อมาคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้ออกคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย โดยในข้อ ๔ ระบุว่า “ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องคิดวิเคราะห์ ตรีศตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

๔.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายฯ และระบบกลางทางกฎหมาย พบว่า เรื่องที่หน่วยงานนำไปรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางกว่าร้อยละ ๗๐ เปิดรับฟังความคิดเห็นตามกำหนดขั้นต่ำ ๑๕ วัน และเรื่องส่วนใหญ่ที่รับฟังความคิดเห็น มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นน้อยมากหรือไม่มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเลย โดยพบความสัมพันธ์เชิงบวกเล็กน้อยระหว่างระยะเวลาที่เปิดรับฟังความคิดเห็นและจำนวนผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ (กว่าร้อยละ ๕๐) แสดงความคิดเห็นว่าหน่วยงานใช้เวลาในการแสดงความคิดเห็นน้อยเกินไป

๔.๓ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ Organisation of Economic Co-operation and Development (OECD) ได้ให้คำแนะนำอย่างชัดเจนในรายงาน Review of Regulatory Reform 2025 ว่า ประเทศไทยควรขยายระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นเป็น ๓๐ - ๖๐ วัน เพื่อส่งเสริมความมีส่วนร่วมของ “กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เข้าถึงยาก” (Marginalized groups) เช่น กลุ่มเปราะบางหรือผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเป็นการเฉพาะ

ซึ่งมักต้องการระยะเวลาในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ผลกระทบมากกว่าองค์กรขนาดใหญ่ ตลอดจนแนะนำให้หน่วยงานเริ่มกระบวนการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ก่อนที่จะมีการร่างกฎหมายหรือร่างกฎ

๔.๔ นอกจากนี้ World Bank กำลังดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน Business Ready (B-Ready) โดยได้จัดทำการสำรวจผ่านมาแล้ว ๒ กลุ่มประเทศ ในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ และจะดำเนินการสำรวจประเทศที่ถูกสุ่มเลือกให้อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ในปี ๒๕๖๕ โดยจะมีการสำรวจข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และจะเผยแพร่รายงานดังกล่าวในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๕

การสำรวจข้อมูลในครั้งนี้ จะดำเนินการโดยให้ผู้ประกอบการตอบแบบสอบถามซึ่งจะมีคำถามเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบด้วย โดยในส่วนของกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ World Bank ได้ตั้งประเด็นคำถามประเด็นหนึ่งว่า ภาครัฐได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็น (Portal) อย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วันหรือไม่ ซึ่งเป็นระยะเวลาตามคำแนะนำของ World Bank ที่กำหนดว่าการจัดทำกฎระเบียบควรมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อย ๘ - ๑๒ สัปดาห์ และในกรณีของกฎระเบียบที่มีผลกระทบน้อย ควรรับฟังไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์

ปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีคำแนะนำให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๑๕ วัน ซึ่งในทางปฏิบัติ พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ก็จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางเพียง ๑๕ วันเท่านั้น ดังนั้น หากไม่มีการดำเนินการแก้ไขคำแนะนำดังกล่าว คาดว่าผู้ประกอบการจะตอบแบบสอบถามว่าภาครัฐไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน

๔.๕ จากการสำรวจข้อมูลคำแนะนำขององค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น World Bank, OECD, APEC, EU, ASEAN ต่างได้จัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งรวมถึงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเปิดรับฟังความคิดเห็น โดยมีคำแนะนำไปในทิศทางเดียวกันว่า การรับฟังความคิดเห็นควรมีระยะเวลาขั้นต่ำ ไม่น้อยกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มที่ไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น (marginalized group) สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ ตลอดจนมีระยะเวลาที่เพียงพอให้ผู้เกี่ยวข้องในรูปแบบองค์กรสามารถบริหารกระบวนการภายใน เพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นที่สะท้อนเสียงคนในองค์กรอย่างแท้จริง ตลอดจนมีเวลาที่จะรวบรวมข้อมูลหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ด้วย

นอกจากนี้ เมื่อสำรวจข้อมูลประเทศต่าง ๆ พบว่าหลายประเทศกำหนดให้รับฟังความคิดเห็นไม่ต่ำกว่า ๔ สัปดาห์ หรือ ๓๐ วัน เช่น ออสเตรเลีย แคนาดา เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ มาเลเซีย หรือเวียดนาม โดยส่วนมากจะแนะนำให้ปรับระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นตามความเหมาะสมและหลักความได้สัดส่วนด้วย เช่น เรื่องที่คาดว่าจะมีผลกระทบมาก ก็ควรรับฟังความคิดเห็นนานขึ้น (๘ - ๑๒ สัปดาห์)

๔.๖ สำหรับร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดไว้โดยชัดแจ้งในคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ว่าให้นำคำแนะนำดังกล่าวมาใช้แก่ร่างกฎด้วยโดยอนุโลม โดยเฉพาะระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐก็ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวในกรณีของร่างกฎด้วยโดยอนุโลม

๔.๗ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังนี้

- เพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจาก ๑๕ วัน เป็น ๓๐ วัน
- เพิ่มคำแนะนำให้หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว
- กำหนดให้ใช้คำแนะนำนี้กับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำนี้ได้อย่างชัดเจน

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย จะทำให้หน่วยงานมีกรอบแนวทางการรับฟังความคิดเห็นที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามคำแนะนำของ OECD และ World Bank ซึ่งไม่เพียงแต่จะมีส่วนสนับสนุนให้ไทยได้รับการประเมิน B-Ready ในระดับที่ดีขึ้น แต่ในระยะยาวยังจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระบบกฎหมายไทย และเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อภาครัฐอีกด้วย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติข้อยกเว้นสำหรับการรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ในมาตรา ๑๙ แล้ว และยังมีกลไกรองรับกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำให้หน่วยงานของรัฐรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องนานขึ้นจึงไม่กระทบต่อกรณีที่หน่วยงานต้องเสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

๖. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นควรเสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

อนึ่ง โดยที่ร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายฉบับนี้มีใช้ร่างกฎตามบทนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงไม่เข้าข่ายเรื่องที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ นอกจากนี้ เรื่องนี้เป็นการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ โดยไม่มีผลเป็นการเพิ่มภาระงบประมาณและการคลังหรือทำให้สูญเสียดังกล่าวของรัฐ ประกอบกับเรื่องนี้เป็นเพียงคำแนะนำเพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หากคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังก็ย่อมสามารถกระทำได้ ดังนั้น การให้ความเห็นชอบร่างคำแนะนำนี้จึงไม่มีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป ตามมาตรา ๑๖๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และไม่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ ต่อ ๑๐๒๒ (นายปรัชญา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑

www.ocs.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ รองนายกรัฐมนตรี (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๘๒
ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๓)/๘๒๕๔ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น
ของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อเพิ่มระยะเวลาขั้นต่ำในการรับฟังความคิดเห็น

เรียน เลขธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอร่างคำแนะนำของคณะกรรมการ
พัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงเห็นสมควร
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
ต่อไป

(นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)
รองนายกรัฐมนตรี

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๔๖/๒๕๖๙

ร่าง

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...)

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อปรับปรุงระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์ ตรีศตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ โดยแยกเป็นการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนา กฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

“ข้อ ๗ ในกรณีที่ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำ ร่างกฎ หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงดำเนินการตามคำแนะนำนี้ด้วยโดยอนุโลม”

หลักเกณฑ์ใหม่

สำหรับรับฟังความคิดเห็น
ร่างกฎหมายหรือร่างกฎ

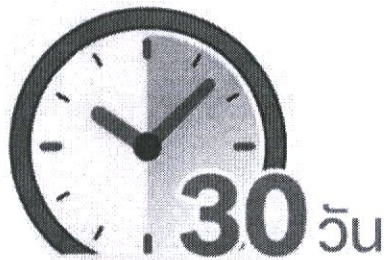
ตามมติ ครม. 10 มีนาคม 2569

OCS

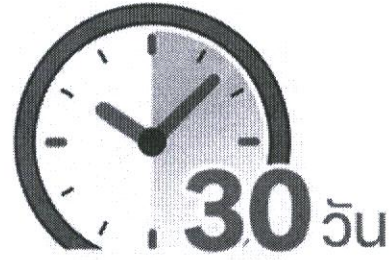
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทุกหน่วยงานต้องรับฟังความคิดเห็น

รับฟังหลักการ
ที่จะเอาไปร่างกฎหมาย

รับฟังตัวร่างกฎหมาย

ผ่านระบบกลาง
law.go.th

ยกเว้น

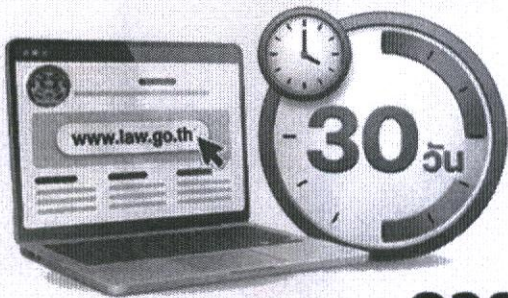
1. ได้เสนอไปยัง สลค. แล้ว ก่อนวันที่ 10 มีค 69
2. มีเหตุจำเป็นพิเศษตาม พรบ. หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายฯ เช่น เรื่องความมั่นคง เรื่องด่วนที่ต้องระบุให้ชัดเจน

อ่านรายละเอียดเพิ่มได้ตาม QR CODE

อัพเดทใหม่

ขยายเวลารับฟังความเห็น
สำหรับจัดทำรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์
ของกฎหมาย
(มติ ครม. 10 มีค 69)

เปลี่ยนแล้วจ้า!

การรับฟังความเห็น
การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย
ทำผ่านระบบกลาง www.law.go.th
ไม่น้อยกว่า 30 วัน

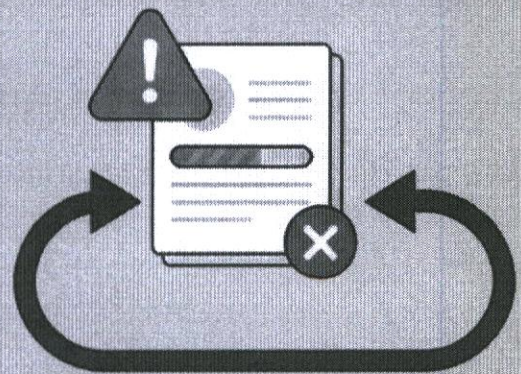
สิ่งที่ต้องทำทันที (action required)

รายงานที่รับฟังอยู่

จะต้องขยายจำนวนวันที่
รับฟังความเห็นใน law.go.th

ให้ครบ 30 วัน

(นับรวมกับระยะเวลาที่ได้เปิดรับฟังมาแล้ว)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

OCS

อย่ารู้เพิ่มสแกนเลย

(คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
ประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับ update)

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย^๑

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย โดยการรับฟังความคิดเห็นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ มิได้มุ่งหมายที่จะสำรวจจำนวนคนที่สนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ควรดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน

ข้อ ๒ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจ และแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยง่าย

ข้อ ๓ ควรให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและเหตุผลประกอบอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สนับสนุนหรือคัดค้าน ความคิดเห็นที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ มากกว่าจะเป็นโทษ

ข้อ ๔^๒ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษา ข้อมูล คติวิเคราะห์ ตรรกะตรง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ โดยแยกเป็นการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็น ภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลา ไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศ ให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอาจไม่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้อง ได้ครบถ้วนทุกกลุ่ม จึงควรใช้เป็นวิธีการพื้นฐานควบคู่กับการรับฟังความคิดเห็นผ่านวิธีการอื่นด้วย

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๑๓๒ ก/หน้า ๑๒/๒๗ พุทธศักราช ๒๕๖๒

^๒ ข้อ ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๖/๒๕๖๙)

เช่น การสัมภาษณ์ การเชิญมาให้ข้อมูล หรือการประชุม ในกรณีที่สมควรก็อาจจัดการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีเทคโนโลยีเพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นนั้นเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการรับฟังความคิดเห็นต้องคำนึงถึงลักษณะและจำนวนของผู้เกี่ยวข้อง เนื้อหาของร่างกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอและไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น

ข้อ ๖ ในการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ผู้แสดงความคิดเห็นจะเป็นใคร ระบุชื่อหรือไม่ ใช้ชื่อจริงหรือชื่อปลอม ไม่ควรถือเป็นสาระสำคัญ สิ่งที่เป็นข้อสำคัญคือข้อคิดเห็นนั้นเกี่ยวข้องและนำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้มากน้อยเพียงใด

ข้อ ๗^๓ ในกรณีที่ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎ หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงดำเนินการตามคำแนะนำนี้ด้วยโดยอนุโลม

^๓ ข้อ ๗ เพิ่มโดยร่างคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสรีจที่ ๑๔๖/๒๕๖๙)

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

โดยที่มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย โดยการรับฟังความคิดเห็นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทราบถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ มิได้มุ่งหมายที่จะสำรวจจำนวนคนที่สนับสนุนหรือคัดค้านร่างกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ควรดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ไม่ปกปิดข้อมูลต่อประชาชน

ข้อ ๒ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้โดยง่าย

ข้อ ๓ ควรให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและเหตุผลประกอบอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สนับสนุนหรือคัดค้าน ความคิดเห็นที่หลากหลายจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าจะเป็นโทษ

ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องคิดวิเคราะห์ ตริกตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอาจไม่สามารถเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้ครบถ้วนทุกกลุ่ม จึงควรใช้เป็นวิธีการพื้นฐานควบคู่กับการรับฟังความคิดเห็นผ่านวิธีการอื่นด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การเชิญมาให้ข้อมูล หรือการประชุม ในกรณีที่สมควรก็อาจจัดการรับฟังความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีเทคโนโลยีเพื่อให้การรับฟังความคิดเห็นนั้นเข้าถึงผู้เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการรับฟังความคิดเห็นต้องคำนึงถึงลักษณะและจำนวนของผู้เกี่ยวข้อง เนื้อหาของร่างกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอและไม่เป็นการสร้างภาระจนเกินความจำเป็น

ข้อ ๖ ในการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ผู้แสดงความคิดเห็นจะเป็นใคร ระบุชื่อหรือไม่ ใช้ชื่อจริงหรือชื่อปลอม ไม่ควรถือเป็นสาระสำคัญ สิ่งที่เป็นข้อสำคัญคือข้อคิดเห็นนั้นเกี่ยวข้องและนำมาใช้ประกอบการพิจารณาได้มากน้อยเพียงใด

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๙

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อปรับปรุงระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกคำแนะนำเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ควรมีระยะเวลาเพียงพอในการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องศึกษาข้อมูล คติวิเคราะห์ ตรึกตรอง และร่วมแสดงความคิดเห็นได้ โดยแยกเป็นการรับฟังความคิดเห็นตั้งแต่ในชั้นเสนอหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็นภายหลังจากที่มีร่างกฎหมายแล้ว

การรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรระบุเหตุผลและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปด้วย”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๗ แห่งคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

“ข้อ ๗ ในกรณีที่ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย หรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงดำเนินการตามคำแนะนำนี้ด้วยโดยอนุโลม”

คำอธิบายประกอบการแก้ไขเพิ่มเติม
คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

ด้วยคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกฎหมาย เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อยกระดับกระบวนการวิเคราะห์ความจำเป็น จัดทำ และประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมายสู่มาตรฐานสากล ซึ่งจะเสริมสร้างคุณภาพของกฎหมายและความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อการดำเนินการของภาครัฐ

1. แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องอะไร

1.1. ปรับระยะเวลาขั้นต่ำที่ควรรับฟังฯ ผ่านระบบกลาง จากเดิมที่กำหนดไว้อย่างน้อย 15 วัน เพิ่มเป็นอย่างน้อย 30 วัน (วัตถุประสงค์ - เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีระยะเวลาเพียงพอต่อการรับรู้และทำความเข้าใจเนื้อหา)

1.2. เพิ่มคำแนะนำให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎ ต้องจัดรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอย่างน้อย 2 ครั้ง: (1) รับฟังฯ ก่อนที่จะมีร่างกฎหมายหรือร่างกฎอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และ (2) เมื่อได้จัดทำร่างกฎหมายหรือร่างกฎแล้ว ให้รับฟังฯ อย่างน้อยอีกหนึ่งครั้ง (วัตถุประสงค์ - เพื่อให้หน่วยงานวิเคราะห์ “ความจำเป็น” ของการเสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎอย่างจริงจัง ก่อนที่จะจัดทำร่างฯ)

1.3. ระบุในคำแนะนำว่า ให้ใช้คำแนะนำนี้ กับการรับฟังความคิดเห็นประกอบการเสนอร่างกฎ และประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายด้วยโดยอนุโลม (เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น)

2. การรับฟังความคิดเห็นในชั้นหลักการ

2.1. วัตถุประสงค์ของการรับฟังความคิดเห็นในชั้นหลักการ

เพื่อให้หน่วยงานนำเสนอประเด็นปัญหาต่อสาธารณะ อธิบายประเด็นปัญหาที่มีความซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น รวบรวมข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหา และหาข้อมูลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นอกเหนือจากการใช้กฎหมาย รวมทั้งเปิดให้ได้มีการอภิปรายข้อดีข้อเสียของแนวทางต่าง ๆ ด้วย (เทียบเคียงได้กับการทำ Issues Papers และ Green Papers หรือ Policy Options Papers) ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานมีข้อมูลสำหรับใช้ในการพิจารณาความจำเป็นของการตรากฎหมายอย่างถี่ถ้วน ให้เป็นไปตามหลักการ “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น”

2.2. แนวทางดำเนินการสำหรับการรับฟังความคิดเห็นในชั้นหลักการ

2.2.1. จัดทำข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งควรประกอบไปด้วย การอธิบายสภาพปัญหาอย่างเป็นระบบและเข้าใจได้โดยง่าย สาเหตุของปัญหา เป้าหมายของการแทรกแซง ผลกระทบหากรัฐไม่แทรกแซง กลไกที่จะเสนอให้ใช้ในกฎหมาย และแนวทางอื่น ๆ ที่รัฐอาจใช้เพื่อแก้ปัญหานั้นได้ (แทนการใช้กฎหมาย) โดยห้ามมิให้นำร่างกฎหมายหรือร่างกฎไปรับฟังในชั้นนี้

2.2.2. ตั้งคำถามเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น หรือนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา เป้าหมายของการแทรกแซง ผลกระทบ และกลไกที่อาจนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว (ดูตัวอย่างคำถามในข้อ 2.3)

2.2.3. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น หากวิเคราะห์แล้วพบว่ายังจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำร่างกฎหมาย ก็ให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นไปใช้ประกอบการจัดทำร่างฯ และนำร่างฯ ไปรับฟังความคิดเห็นอีกครั้ง

2.3. ตัวอย่างคำถามที่อาจนำมาใช้รับฟังความคิดเห็นในชั้นหลักการ

- ท่านสามารถเสนอข้อมูลเชิงประจักษ์ หลักฐาน หรือตัวอย่าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากสภาพปัญหาในเรื่องนี้ได้หรือไม่
- ท่านคิดว่าใครเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ ได้รับผลกระทบเช่นไร และมีระดับความรุนแรงเพียงใด
- ท่านมีความเห็นต่อทางเลือกเชิงนโยบายและแนวทางต่าง ๆ ที่หน่วยงานเสนอเพื่อแก้ปัญหานี้เช่นไร
- ท่านมีแนวคิดใหม่ ๆ หรือทางเลือกอื่นในการแก้ปัญหา นอกเหนือไปจากแนวทางที่หน่วยงานเสนอหรือไม่ โปรดอธิบาย

3. ข้อยกเว้น

ในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถเปิดรับฟังความคิดเห็นตามคำแนะนำข้างต้นได้ ให้หน่วยงานพิจารณาใช้ข้อยกเว้นดังต่อไปนี้ (เป็นข้อยกเว้นที่มีอยู่เดิมแล้ว มิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมาในครั้งนี้)

3.1. กรณีตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ได้แก่ ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ร่างกฎหมายที่มีได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับประชาชน ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนเพื่อประโยชน์สำคัญของประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัย สาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือร่างกฎหมายอื่นที่ไม่มีผลกระทบต่อประชาชน

3.2. เหตุผลความจำเป็นอื่นตามข้อ 4 วรรคสอง ของคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เช่น ร่างกฎหมายที่จำเป็นต้องตราขึ้นโดยรีบด่วนนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในมาตรา 19 โดยหน่วยงานที่จะใช้เหตุผลนี้ ต้องระบุเหตุผลดังกล่าวโดยชัดแจ้งและเผยแพร่ให้ทราบเป็นการทั่วไป (สามารถใช้ระบบกลางได้) ทั้งนี้ หาก สลค. เห็นว่าเหตุผลดังกล่าวไม่สมเหตุสมผล สลค. อาจพิจารณาส่งร่างฯ คืนให้หน่วยงานนำไปดำเนินการรับฟังความคิดเห็นใหม่ให้เป็นไปตามคำแนะนำของ คพก. ได้

4. ผลของการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ

คำแนะนำนี้ไม่มีฐานะเป็นกฎ แต่เป็นแนวทางให้หน่วยงานปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐาน โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตรวจพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างกฎ จะใช้คำแนะนำนี้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบว่าหน่วยงานได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นมาเพียงพอแล้วหรือไม่

4.1. ในกรณีของร่างกฎหมายหรือร่างกฎที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะพิจารณาว่าหน่วยงานได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายแล้วหรือไม่ หาก สลค. เห็นว่ายังมีข้อบกพร่อง (เช่น หน่วยงานรับฟังความคิดเห็นเพียง 20 วัน และไม่ได้ระบุเหตุผลความจำเป็นเพื่อขอยกเว้นไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของ คพก.) สลค. ก็อาจพิจารณาส่งร่างฯ กลับไปให้หน่วยงานจัดรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามคำแนะนำ คพก.

4.2. ในกรณีของร่างกฎที่ไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นร่างกฎที่เข้าข่ายต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ (ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดร่างกฎที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. 2565) เช่น ข้อบังคับสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการขอตำแหน่งทางวิชาการ ผู้มีอำนาจลงนามในกฎนั้นจะเป็นผู้พิจารณาว่าหน่วยงานได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายแล้วหรือไม่

5. FAQ

5.1. คำแนะนำที่แก้ไขเพิ่มเติม มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ - คำแนะนำที่แก้ไขเพิ่มเติม ใช้บังคับกับการเสนอร่างกฎหมาย ร่างกฎ ที่เสนอถึง สลค. หรือผู้มีอำนาจลงนามในกฎหลังจากวันที่ 10 มีนาคม 2569 (เรื่องใดที่ได้เสนอถึง สลค. หรือผู้มีอำนาจลงนามในกฎแล้วภายในวันที่ 10 มีนาคม 2569 ให้ใช้แนวทางที่กำหนดไว้ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมคำแนะนำ)

5.2. หากกำลังอยู่ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็นในระบบกลาง ควรดำเนินการเช่นไร - โครงการที่อยู่ระหว่างเปิดรับฟังความคิดเห็นในระบบกลาง ต้องปรับปรุงการรับฟังความคิดเห็นให้เป็นไปตามคำแนะนำใหม่ด้วย เช่น แก้ไขระยะเวลาการรับฟังให้ครบ 30 วัน

5.3. การนับระยะเวลาเปิดรับฟังความคิดเห็น 30 วัน ให้นับต่อ “ครั้ง” หรือนับ “รวมทั้งหมด” - หน่วยงานต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางอย่างน้อย 2 ครั้ง คือ เปิดรับฟังฯ เมื่อยังไม่มีร่างฯ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง เป็นเวลาอย่างน้อย 30 วัน และเปิดรับฟังฯ เมื่อมีร่างฯ แล้ว อย่างน้อยอีกหนึ่งครั้ง เป็นเวลาอย่างน้อยอีก 30 วัน หากได้ปฏิบัติตามนี้แล้ว การเปิดรับฟังความคิดเห็นนอกเหนือจากนั้น (ไม่ว่าจะใช้ช่องทางใดก็ตาม) หน่วยงานสามารถพิจารณากำหนดระยะเวลาได้เองตามความเหมาะสม

5.4. “การเปิดรับฟังฯ เมื่อยังไม่มีร่างฯ” หมายความว่าอย่างไร - การเปิดรับฟังฯ เมื่อยังไม่มีร่างฯ คือการนำหลักการ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบไปด้วยสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันได้แก่กลไกอื่นที่ไม่ใช่กฎหมาย และกลไกกฎหมายหรือกฎ (โดยต้องอธิบายมาตรการที่จะนำมาใช้ด้วย) ไปรับฟังความคิดเห็น โดยมีให้นำร่างกฎหมายไปรับฟัง **ในขั้นนี้** เพื่อหลีกเลี่ยงการชี้นำ และหน่วยงานจะได้ตั้งคำถามโดยไม่ยึดติดกับเนื้อหาในร่างกฎหมาย เพื่อมีข้อมูลมาวิเคราะห์ว่า “มีความจำเป็น” ที่ต้องเสนอกฎหมายหรือกฎนั้นจริงหรือไม่

5.5. ในกรณีที่ได้นำดำเนินการรับฟังตามคำแนะนำแล้ว ต่อมา ในขั้นการพิจารณาของ ครม. หรือของ สลค. มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างฯ และผู้มีอำนาจได้สั่งให้หน่วยงานนำร่างฯ กลับไปรับฟังความคิดเห็นใหม่ หน่วยงานยังต้องรับฟัง 2 ครั้ง ๆ ละ 30 วัน อีกหรือไม่ - เนื่องจากหน่วยงานได้พิจารณาในขั้นหลักการ และเห็นควรจัดทำร่างกฎหมายหรือร่างกฎเสนอ และผู้มีอำนาจเห็นชอบให้ใช้กลไกดังกล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นที่ต้องนำไปรับฟังในขั้นหลักการอีก แต่ควรนำร่างฯ (ที่แก้ไขเพิ่มเติม) ไปรับฟังใหม่อย่างน้อย 30 วัน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอื่น (ดูข้อ 2 ข้างต้น) หน่วยงานก็สามารถรับฟังฯ น้อยกว่า 30 วันได้